

DADES GENERALS DE L'ASSIGNATURA

NOM: PRÀCTICUM D'INTERVENCIÓ
CODI: 622015
ENSENYAMENT: TREBALL SOCIAL
CURS ACADÈMIC: 2009-2010
TIPUS D'ASSIGNATURA: TRONCAL
S' IMPARTEIX: PRIMER SEMESTRE
GRUP:
CRÈDITS TOTALS: 10 CR. PRÀCTICS: 10 (300 hores de pràctiques)
LLENGUA:

DEPARTAMENT: TREBALL SOCIAL i SERVEIS SOCIALS

PROFESSORA COORDINADORA: M^a del Angels Renom i Sotorra
PROFESSORAT: Marta-Emma Escudero Torras, Josefina Fernández Barrera, Marcia Irazabal Giménez, Francisco Martínez Zambrano, Neus Martorell Giner, Virgina Matulic Domandzic, Josep Mª Mesquida González, Anna Novellas Aguirre de Carcer, , Belen Parra Ramajo, Núria Prat Bau, Elisenda Piquè de Viu, Adela Boixados, Mercè Rico

PRE REQUISITS

Treball social individual i familiar (622012)
Treball social comunitari (622013)
S'ha d'estar matriculat de forma simultània en l'assignatura Supervisió (622016)

Observació: Es important que l'estudiant conegui que la realització de l'assignatura comporta disponibilitat de temps i adaptació als horaris laborals dels centres externs.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

El Pràcticum és el conjunt d'oportunitats d'acció i aprenentatge que l'estudiant obté de la seva estada en un servei o institució externa a la universitat en el qual es realitza treball social. Aquestes oportunitats tenen com a base el contacte directe amb persones, organitzacions i els professionals del treball social i constitueixen una iniciació en l'exercici professional.

Les experiències i ocasions formatives de les pràctiques possibiliten aconseguir diversos objectius. Destaquem, entre d'altres:

- Conèixer la intervenció professional que es desenvolupa en un espai laboral real.
- Observar l'exercici del Treball Social en diverses situacions i funcions.

- Conèixer l'estructura, els projectes i les activitats de la Institució/centre de pràctiques.
- Aproximar-se i conèixer els contextos/entorns territorials i poblacionals.
- Prendre contacte amb la realitat social, personal i humana del col·lectiu atès.
- Estudiar i conèixer amb profunditat problemàtiques socials específiques.
- Relacionar-se amb altres professionals, serveis o àmbits.
- Fer immersió en l'ambient relacional i laboral de les organitzacions.
- Iniciar-se en l'activitat professional. participar en intervencions i activitats socials.
- Aprendre a aplicar el procés metodològic d'intervenció social.
- Desenvolupar habilitats en la utilització de les tècniques específiques del Treball Social.
- Aplicar i relacionar els continguts acadèmics assolits en diverses matèries.
- Desenvolupar habilitats professionals.
- Ajudar a construir la pròpia identitat professional.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA

El Practicum es desenvolupa amb la col·laboració de serveis, organitzacions, institucions i professionals externs a la Universitat de Barcelona, de diversos àmbits en el quals el treball social s'exerceix (serveis socials i de benestar, educatius, sanitaris, culturals, judicials, ocupacionals, etc.) Aquesta col·laboració es formalitza mitjançant un **Conveni de Cooperació Acadèmica** entre la institució receptora i la Universitat de Barcelona.

El Practicum es realitza sota la direcció d'un **professional-tutor** del servei (preferentment un treballador social) que és la persona de referència de l'estudiant durant la seva estada de pràctiques. L'Ensenyament de Treball Social de la U.B. manté contacte periòdic amb aquests professionals-tutors a través del grup de professors que condueixen els Seminaris de Supervisió.

El Pràcticum es semestral, i intensiu. Es cursa el 5è semestre de la Diplomatura de Treball Social, de setembre a gener. S'inicia el 3 de Setembre de 2009 i finalitzarà el 31 de Gener de 2010. En aquest període l'estudiant realitza les seves pràctiques, participant diàriament de dimarts a divendres en una Institució externa, al costat d'un professional, Treballador Social de la mateixa Institució. Durant el Practicum, els dilluns, l'alumne participa en les sessions grupals de Supervisió a la Universitat. L'assistència és obligatòria.

El període de sol·licitud, per fer les pràctiques es el mes d'Abril anterior.

L'adjudicació de places i la informació referent al Practicum, es fa a través del dossier electrònic de l'assignatura: Practicum d'intervenció.

L'assignació dels centres tenen lloc els mesos de juny i juliol. Un cop assignat el centre, l'estudiant fa el primer contacte amb el tutor/a i el supervisor/a de referència.

Altres modalitats

El Pràcticum es pot realitzar, a **Europa**, en aquelles Universitats amb les quals existeix un conveni mutu de col·laboració. Cal fer la sol·licitud en el mateix període que les practiques que es fan a Catalunya.

També es poden cursar les **Pràctiques a altres Universitàries de l'Estat Espanyol**, a través del programa SICUE

Els estudiants que desitgin fer-les en aquesta modalitat caldrà que estiguin atents al període de convocatòria (gener/febrer).

Pràctiques a Amèrica

L'Ensenyament de Treball Social, ofereix la possibilitat de fer el Practicum a diversos països d'Amèrica, amb els quals manté una llarga i sòlida col·laboració. Els països col·laboradors, són: Argentina, Bolívia, Cuba i Mèxic. Els estudiants que optin per aquesta opció hauran de fer la sol·licitud el mes de Febrer. Es condició tenir aprovada l'assignatura de Treball Social Individual i Familiar i Treball Social Comunitari a la 1ª convocatòria .

AVALUACIÓ ACREDITATIVA DELS APRENENTATGES

Criteris d'avaluació i qualificació

Es realitzarà una avaluació continuada on es valorarà :

- l'assoliment de les competències tècniques i metodològiques pròpies del treball social i la participació i integració en el centre de pràctiques,
- el compliment del Pla de Pràctiques, que l'estudiant haurà elaborat a l'inici de les serves pràctiques (consensuat pel tutor/a, el/la supervisor/a i l'estudiant).
- I la presentació de la memòria final com a reflexió avaluativa de la seva estada pràctica, en la qual es fa recull documental del propi programa de pràctiques, de les activitats importants desenvolupades (estudis, registres d'entrevistes, actes de reunió, etc.) i d'una auto-avaluació (explicació del procés de pràctiques i dels procés metodològic d'intervenció), a partir de la reflexió i una anàlisi de la realitat social que ha conegut i de la construcció del coneixement a partir de la relació teoria /pràctica.

A. Competències tècniques i metodològiques:

- **Nivell de coneixement del funcionament i estructura de la Institució**

(Coneix la política de la institució, l'organització de la institució, dels serveis i programes que te, les funcions dels seus membres, les funcions del treballador social, els reglaments i estatuts)

- **Nivell de coneixement i informació sobre l'àmbit d'actuació**

(Coneix les característiques de l'àmbit, polítiques socials, diversos enfocaments, treball social que s'hi realitza i el seu impacte, organització, serveis que existeixen, legislació)

- **Nivell de coneixement de l'àmbit territorial**

(Coneix les característiques físiques i demogràfiques del territori, serveis amb que compte, associacions, empreses, cultura i tradicions)

- **Nivell de coneixement i capacitat de realitzar treball social individual i familiar**

(Coneix la tècnica d'entrevista i de treball de cas, té habilitat per entrevistar, te capacitat d'empatia, respecta el criteri de l'usuari sense imposar el seu, compren i utilitza de forma adient les informacions disponibles, coneix i aplica el procés d'estudi, diagnòstic, plans d'intervenció, intervenció, coneix i sap utilitzar els recursos socials necessaris al cas, implica a l'usuari en la presa de decisions, analitza de forma adient les entrevistes i els tractaments individuals realitzats)

- **Nivell de coneixement i capacitat per realitzar treball de grup**

(Coneix la dinàmica de grup i el treball social de grup en les seves diverses modalitats, realitza observacions adients dels processos grupals, és capaç d'analitzar i avaluar l'efecte del grup en el propi grup i en l'organització i/o comunitat, realitza registres adients dels processos grupals, sap realitzar actes)

- **Nivell de coneixement i capacitat per realitzar treball de comunitat i projectes socials**

(Coneix el treball social de comunitat i el desenvolupament comunitari, te habilitat per a la investigació i la utilitza per a la seva tasca, sap plantejar projectes i realitzar-los a partir de fenòmens i necessitats socials observades, s'implica en els projectes existents, és capaç d'analitzar i avaluar l'impacte del treball comunitari i en xarxa, és sensible als problemes de la comunitat de referència, realitza informes dels projectes)

- **Capacitat de documentar el treball realitzat**

(Té capacitat de conceptualitzar i sintetitzar, sap realitzar informes socials, sap realitzar histories socials, sap redactar cartes, te habilitat de recollir documentalment el treball realitzat, organitza be el material el mostra de forma ordenada, coneix els documents propis de la institució i/o servei i els utilitza)

- **Capacitat d'avaluar el progrés en les intervencions**

(Realitza valoracions de les seves observacions i intervencions tan verbalment com per escrit, és capaç de conèixer les seves limitacions i cerca formules de superació)

- **Capacitat d'integrar nous coneixements i experiències**

(Té curiositat intel·lectual, es preocupa per cercar noves fonts d'informació i documentació, s'interessa i assisteix a activitats de formació interna i externa)

- **Capacitat d'adaptar-se a les noves situacions**

(Té habilitat per atendre emergències, sap respondre a les situacions de pressió, és flexible)

- **Capacitat d'observació**

(Té capacitat de captar les situacions, registre amb detall i adequació el que observa)

- **Capacitat de reflexió**

(És capaç d'aconseguir espais per reflexionar sobre el que succeeix al seu entorn i sobre sí mateix/a)

- **Capacitat d'anàlisi**

(Relació i identificació de les polítiques socials actuals i emergents)

B. Competències socials:

- **Disposició pel treball**

(Manifesta interès, puntualitat, dedicació, entusiasme, i està disponible).

- **Capacitat d'assumir responsabilitats**

(Compleix amb el treball encomanat, es mostra atent i disposat a assumir noves tasques)

- **Capacitat de cooperació**

(Treballa en coordinació amb altres institucions i/o serveis, té en compte la incorporació de l'usuari i els altres professionals en tots els processos en que intervé)

- **Capacitat de treball en equip**

(Implica als altres en el seu treball, fa aportacions en les reunions d'equip, té en compte les aportacions dels altres, és discret/a)

- **Capacitat crítica**

(Fa interpretació de les situacions en que es troba, és crític/a front les situacions que considera injustes i les argumenta de forma adient. Realitza anàlisi crítica de les polítiques socials corresponents. Realitza anàlisi crítica del treball social, fa propostes de millora)

AVALUACIÓ CONTINUADA PRÀCTICUM D'INTERVENCIÓ

Evidències	Dates	Moments avaluació	Agents implicats	Lloc
I.- Pla de pràctiques	Setembre	Avaluació inicial	Tutor/a de pràctiques- Professor/a supervisor/a- Estudiant-	Centre de pràctiques
II.- Fitxa institucional	Setembre			
III.- Coneixement centre de pràctiques	5 novembre	Avaluació intermitja de l'estudiant	Tutor/a de pràctiques- Professor/a supervisor- Estudiant-	Centre de pràctiques/Universitat via telefònica o telemàtica
IV .- Altres documents presentats al centre de pràctiques	novembre			
V.-Memòria de practiques síntesi aprenentatge estudiant	28 Gener	Avaluació final es realitzarà al llarg del mes de febrer	Tutor de pràctiques- Professor/a supervisor/a- Estudiant	Universitat

Acolliment a avaluació única

Les característiques d'aquesta assignatura no permeten l'avaluació única, es necessària una avaluació continuada i coordinada entre tots els actors que intervenen : supervisor, tutor i estudiant, al llarg del procés.

FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA

Aguilar Idáñez, Mª José, "Una experiencia innovadora de realización de prácticas de Trabajo Social en América Latina", *Revista de Treball Social*, núm. 132, diciembre 1993, págs. 121-126.

Alegre Beneria, Rosa, "Reflexiones entorno al papel del profesional/tutor como docente", en *Relaciones humanas y nuevas tecnologías*, Libro de Comunicaciones y Ponencias de 3er Congreso de Escuelas Universitarias de Trabajo Social, Zaragoza, Ed. Mira, 2000, págs. 215 a 223.

Alemany Monleón, Rosa M^a y Silvia Iannitelli Muscolo, "Las prácticas de intervención: un espacio en permanente construcción", *Revista de Servicios Sociales y Política Social*, nº 58, 2002, págs. 139-146.

Barranco Expósito, María Carmen, *Manual de prácticas de campo de trabajo social*, Las Palmas de Gran Canaria, Benchomo, 1996.

Estela, Mª José y Mª José Escartin, "La evaluación de prácticas en una Escuela de Trabajo Social", *Revista de Treball Social*, núm. 109, marzo 1988, págs.162-171.

Giménez Bertomeu, Víctor, Asunción Lillo y Josefa Lorenzo, *El proceso de supervisión de campo en el campo de mira: Una investigación a tres en trabajo social*, Universitat d'Alacant, Institut de Ciències de l'Educació, Alacant, 2003.

Globerman, Judith & Marion Bogo, "Changing times: Understanding Social Workers' Motivation to Be Field Instructors", *Social Work*, Volume 48, nº 1, Gener 2003, págs.65-73.

Miguel Martín, Ester y Rosa Mª Plana Flores, "Supervisor/a, responsable de prácticas y estudiantes, triángulo para la construcción de conocimiento", *Relaciones humanas y nuevas tecnologías, III Congreso de escuelas de trabajo social, libro de comunicaciones*, Zaragoza, Mira Editores S.A., 2000, págs. 133-137.

Montes Verdejo, Concha y Josefa Fombuena Valera, "El valor de la práctica como formación, "la práctica hace maestros", *Revista de Servicios Sociales y Política Social*, nº 25 , 1992, págs. 50-52.

Paniagua, Rosario, "Algunas reflexiones sobre las prácticas de campo", *Relaciones Humanas. Nuevas Tecnologías*, 3er Congreso de Escuelas Universitarias de Trabajo Social, Barcelona, Mira Editores, 2000, págs. 203-213.

Pérez Rivero, Leandra, "Metodología de organización de las prácticas de Trabajo Social", *Cuadernos de Trabajo Social*, núm 11, Madrid, Universidad Complutense, 1998, págs. 57-67.

Resano, Ainhoa, y Ana I. Pérez, "Las prácticas en la formación del Trabajo Social", *Libro de Comunicaciones del II Congreso de Escuelas de Trabajo Social*, Madrid 1998, págs. 335-343.